

	САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА	
	ОДОБРАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ И КОНТРОЛА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА	ОЗНАКА ДОКУМЕНТА
		Q-SE.P4.1

Садржај

1.0 СВРХА И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ	2
2.0 ОДГОВОРНОСТ И ОВЛАШЋЕЊА	2
3.0 ОЗНАКЕ, СКРАЋЕНИЦЕ И ДЕФИНИЦИЈЕ.....	2
4.0 ВЕЗА СА ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА.....	2
5.0 ОПИС АКТИВНОСТИ.....	3
5.1 Уводне напомене	3
5.2 Припрема и усвајање предлога студијског програма	4
5.3 Доношење одлуке о усвајању студијског програма.....	6
5.4 Измена студијског програма.....	6
5.5 Доступност и јавност студијског програма.....	7
5.6 Вредновање квалитета студијског програма	7
5.7 Обезбеђење и провера квалитета студијског програма.....	8
5.8 Учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета	9
6.0 УПУТСТВА И ЗАПИСИ	10
6.1 Упутства	10
6.2 Записи	10
7.0 ПРИЛОЗИ.....	10

1.0 СВРХА И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Овом процедуром се одређују и документују садржај, редослед и начин извођења активности, као и одговорности за утврђивање, развој и унапређење студијских програма на Факултету заштите на раду у Нишу, у циљу стварања потребног и довољног квалитета стручњака са дипломом Факултета чији су студијски програми одређени Статутом и другим актима Факултета.

Поступак за одобравање, праћење и контролу студијских програма се примењује, у раду руководства Факултета, Наставно-научног већа и Катедри Факултета, на свим студијским програмима академских студија. Процедура се примењује и у поступку акредитације студијских програма, као и у другим, посебним случајевима дефинисаним овом процедуром.

2.0 ОДГОВОРНОСТ И ОВЛАШЋЕЊА

За успостављање, примену и одржавање ове процедуре одговорани су декан, продекан за наставу, продекан за науку и инвестиције, председник Комисије за обезбеђење квалитета, Наставно-научно веће, шефови Катедри и предмета, као и студенти Факултета.

Сви органи и лица која учествују у реализацији ове процедуре дужни су да је се доследно придржавају.

Сви учесници у овом процесу морају бити свесни своје одговорности унутар самог процеса праћења. Неопходно је да буду добро обавештени о сврхама и обиму праћења, о начинима праћења и о временском оквиру за праћење.

3.0 ОЗНАКЕ, СКРАЋЕНИЦЕ И ДЕФИНИЦИЈЕ

- Студијски програм – скуп обавезних и изборних предмета, односно студијских подручја, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.
- Курикулум – дефинисани програм студија у образовној институцији.
- ЕСПБ – Европски систем преноса бодова.
- Факултет – Факултет заштите на раду у Нишу.

4.0 ВЕЗА СА ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

- Закон о високом образовању,
- Статут Универзитета у Нишу,
- Статут Факултета,
- Стратегија обезбеђења квалитета Факултета,
- Стандарди и процедуре обезбеђења квалитета Факултета,

- Правилник о обезбеђењу квалитета Универзитета у Нишу,
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа,
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма,
- Правилник о стандардима за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма,
- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма,
- Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа,
- Правилник о садржају јавних исправа које издају високошколске установе,
- Правилник о листи стручних, академских и научних звања.

5.0 ОПИС АКТИВНОСТИ

5.1 Уводне напомене

Делатност високог образовања остварује се кроз студије на основу одговарајућих студијских програма за стицање високог образовања.

Структура, садржина, услови и начини остваривања студијских програма утврђени су Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Факултета заштите на раду у Нишу.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних предмета, односно студијских подручја, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Сваки студијски програм је целина међусобно повезаних и усклађених елемената која обухвата:

- јасно опредељене циљеве образовања,
- политику уписа студената,
- структуру и садржај образовања,
- методе учења и начине провере знања,
- квалификацију и компетенције студената као крајњих циљева образовања.

Студијски програм дефинише и звање са листе стручних, академских и научних назива које је утврдио Национални савет за високо образовање, са назнаком звања из одговарајуће области и одговарајућег степена студија.

Да би студијски програм задовољио опште стандарде квалитета мора имати следеће карактеристике:

- јасно дефинисане циљеве и усклађеност структуре и садржаја студијског програма са тим циљевима,
- усклађеност студијског програма са основним задацима и циљевима Факултета,
- структурираност студијског програма ради успостављања неопходног баланса између општих, научно-стручних и апликативних знања и дисциплина,
- флексибилност и отвореност за примену иновативних метода наставе и учења,

- адекватно и расподељено радно оптерећење студената,
- праћење напретка и успеха студената,
- редовне периодичне ревизије програма,
- редовне повратне информације послодаваца, представника тржишта рада и других релевантних организација,
- обезбеђење општих и стручних знања која пружају широке могућности запошљавања и/или даље школовање.

Сходно Закону о високом образовању, сваки студијски програм Факултета у одговарајућој штампаној и електронској форми садржи:

- назив студијског програма,
- циљеве студијског програма,
- врсту студија,
- исходе процеса учења,
- научно академски и стручни назив стеченог образовања и скраћеница,
- услове за упис на студијски програм,
- листу обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем,
- начин извођења студија,
- трајање и обим студија,
- бодовну вредност предмета исказану у ЕСПБ,
- бодовну вредност завршног рада исказану у ЕСПБ,
- предуслове за упис појединих предмета или групе предмета,
- начин избора предмета из других студијских програма,
- услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија,
- методе и облике извођења наставе,
- начин провере знања и оцењивање,
- наставнике и сараднике, и
- литературу.

Факултет је чврсто опредељен да непрекидно и систематски ради на:

- Усаглашавању студијских програма са новим сазнањима у науци и струци,
- Постизању компатибилности студијских програма са факултетима у непосредном окружењу, интегрисаном европском простору високог образовања и образовања у свету, ради обезбеђења мобилности студената и наставника, уз очување специфичности условљених потребама средине,
- Планирању, спровођењу и унапређењу квалитета студијских програма.

5.2 Припрема и усвајање предлога студијског програма

У поступку припреме студијског програма активно учествују наставници и сарадници Факултета, као и представници студената.

Предлог за увођење студијског програма у образовни процес заснива се на основу следећих параметара:

- потреба предузећа и установа за кадровима одређеног профила,

- усклађености студијских програма са основним циљевима Факултета,
- испуњености услова у погледу наставног кадра и услова рада,
- анализе стања конкурентских образовних установа,
- степена подударности пројектованих исхода учења на студијском програму.

За припрему предлога студијског програма могу се користити следећи документи:

- задатак за развој наставног плана и програма (студијског програма),
- упутство декана,
- развојна предвиђања у подручју - Стратегија развоја земље,
- студијски програми угледних иностраних факултета,
- мишљења чланова Катедри,
- експертске оцене стручњака и искуства из реалних процеса,
- захтеви надлежних министарстава, захтеви комора, струковних удружења и сл.

Предлог студијског програма се обликује у слободној форми.

Колегијум деканата доноси предлог за формирање студијског програма који се прослеђује Наставно – научном већу.

Наставно – научно веће доноси Одлуку о формирању студијског програма, који ће се реализовати на Факултету. Одлука Наставно – научног већа садржи назив и структуру студијског програма.

Одлуком Наставно – научног већа или одлуком декана формира се Комисија за израду студијског програма која припрема студијски програм у форми која је прописана Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу, Статутом Факултета и овом процедуром. У току израде студијског програма Комисија усаглашава предлоге са Катедрама и предметним наставницима.

План и програм рада за наставни предмет израђује предметни наставник и доставља га Комисији за израду студијског програма. План рада на наставном предмету се израђује према структури дефинисаној стандардима Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Елементи, сврха, циљ, структура и квалитет сачињеног предлога студијског програма, у потпуности морају бити у складу са стандардима Акредитације у високом образовању.

Предлог студијског програма доставља се и Студентском парламенту, ради анализе и разматрања. У року од 2 недеље, Студентски парламент доставља мишљење и предлоге за побољшање предлога студијског програма.

Уколико Студентски парламент не достави мишљење у прописаном року, сматра се да не постоје примедбе на предлог студијског програма. Уколико има примедби, Комисија за израду студијског програма врши њихово разматрање и евентуално мења предлог студијског програма.

Након Комисије за студијске програме усаглашени предлог студијских програма разматра се на Наставно – научном већу, које усваја предлог усаглашеног студијског програма.

Уколико Наставно – научно веће не усвоји предлог студијског програма враћа га Комисији за студијске програме на поновно усаглашавање, а Комисија враћа предлог Катедрама на дораду.

5.3 Доношење одлуке о усвајању студијског програма

По усвајању од стране Наставно – научног већа, предлог студијског програма се доставља надлежном научно-стручном већу Универзитета у Нишу.

Научно-стручно веће разматра достављени студијски програм, а нарочито да ли његова садржина обухвата све елементе предвиђене Законом о високим образовању и да ли испуњава стандарде квалитета предвиђене Правилником о обезбеђењу квалитета и другим актима Универзитета у Нишу.

Након утврђивања усаглашености студијског програма са свим нормативним актима Универзитета, научно-стручно веће утврђује предлог студијског програма Факултета.

Уколико научно-стручно веће Универзитета у Нишу не усвоји предложени студијски програм, исти се враћа Факултету на дораду.

По прихватању студијског програма од стране научно-стручног већа исти се прослеђује Сенату Универзитета у Нишу, који доноси Одлуку о усвајању студијског програма.

Уколико Сенат Универзитета у Нишу не усвоји предложени студијски програм, исти се враћа Факултету на дораду.

Након усвајања студијског програма Факултет покреће поступак акредитације студијског програма.

Остваривање студијског програма може почети након акредитације студијског програма.

5.4 Измена студијског програма

Факултет може покренути иницијативу за промену студијског програма у складу са захтевима који се покажу у пракси. Измене и допуне студијског програма одвијају се по истом поступку као и усвајање студијског програма.

Следеће измене се не сматрају променама студијског програма које подразумевају поновну акредитацију студијског програма:

- Промена семестра или године студија на којој се дати предмет похађа уз обезбеђење законског минимума часова активне наставе и ЕСПБ бодова по години студија.
- Кондензовање (скраћивање) двосеместралних предмета у један семестар, као и ширење (проширивање) обима једносеместралних предмета на два семестра, при чему број часова активне наставе мора да остане непромењен.
- Промена наставника који предаје дати предмет, при чему нови наставник мора да буде компетентан за извођење наставе из датог предмета.

- Промена или потпуно укидање предуслова за похађање датог предмета.
- Промена садржаја предмета која је у функцији праћења достигнућа науке и струке, а која не представља промену више од 20% акредитованог садржаја.
- Промена односа предиспитних и испитних поена у оквиру Закона о високом образовању.
- Промена препоручене литературе у складу са садржајем предмета и развојем области.
- Промена броја колоквијума, семинара и других начина провере знања, као и обим градива који су тим проверама обухваћени.
- Промена услова за упис на студијски програм.
- Промена броја ЕСПБ бодова за дати предмет, ако је број часова активне наставе остао непромењен.

О наведеним променама је потребно обавестити Комисију за акредитацију и проверу квалитета пре почетка школске године.

5.5 Доступност и јавност студијског програма

Факултет је обавезан да студентима и другим заинтересованим лицима учини доступним све информације о акредитованим студијским програмима, укључујући и услове и начине њиховог остваривања, као и услове за стицање стручног, академског, односно научног назива.

Факултет је обавезан да објављује информације из претходног става у виду публикације у штампаном или електронском облику, као и на интернет страницама Факултета.

Факултет је дужан да ажуриране информације из претходног става објављује најкасније даном објављивања конкурса за упис студената.

5.6 Вредновање квалитета студијског програма

Процена квалитета студијског програма врши се на основу анкетирања студената, анкетирања наставника, као и личног искуства наставника на предмету.

Студијски програм се вреднује на основу квалитативних и квантитативних показатеља.

Квалитативни показатељи квалитета студијског програма огледају се кроз:

- оспособљеност студената за укључивање у радни процес и примену стечених општих и посебних знања и вештина,
- оспособљеност студената за стваралачки начин размишљања и праћење научних достигнућа,
- оспособљеност студената за самосталан и тимски рад,
- оспособљеност студената за учење током читавог живота и укључивање у живот заједнице,
- могућност запошљавања, професионалног напредовања и даљег школовања и сл.

Оцена квалитативних показатеља квалитета студијског програма утврђује се анкетирањем студената на студијском програму, као и наставника и сарадника који учествују у реализацији тог програма.

Квантитативни показатељи квалитета студијског програма су:

- број пријављених студената за упис на прву годину студија у односу на број места за упис,
- број уписаних студената по годинама,
- релативни однос броја дипломираних студената и броја студената уписаних у прву годину студија,
- просечно трајање студија и просечна оцена,
- просечна оцена постигнута за завршном испиту,
- просечна оцена за време студија,
- релативни однос броја студената на буџету и броја самофинансирајућих студената,
- број студената којима је престао статус студента, односно којима мирује статус,
- проходност студената према броју освојених ЕСПБ по испитним роковима,
- резултати полагааних испита по школској години: број пријављених испита, број студената који су одустали од полагања, број студената који су полагали испит, број студената који су положили испит, број студената који нису положили испит и просечна оцена,
- просечно време од дипломирања до запошљавања,
- број студената који се у току године запосли у струци или ван струке и др.

Оцена квантитативних показатеља квалитета студијског програма утврђује се на основу података службе за наставу и студентска питања.

На почетку нове школске године, Комисија за обезбеђење квалитета прикупља податке о квалитативним и квантитативним показатељима квалитета студијских програма за претходну школску годину, и на основу њихове анализе припрема предлог годишњег извештаја, који садржи и предлоге за унапређење квалитета студијских програма.

Предлог годишњег извештаја доставља се Наставно-научном већу на усвајање.

5.7 Обезбеђење и провера квалитета студијског програма

Обезбеђење квалитета студијског програма постиже се применом усвојених стандарда за студијске програме и перманентном провером свих сегмената студијског програма. Сви студијски програми треба да су у складу са општим циљевима и мисијом Факултета.

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз:

- усклађеност са европским и светским стандардима у одговарајућој области,
- усмереност ка усвојеном циљу студијског програма,
- усклађеност с националним приоритетима и потребама професије,
- упоредивост с програмима у земљама Европске уније,

- усклађеност са плановима и програмима на одговарајућим факултетима у Србији,
- рационалност и савладивост у погледу обима,
- усклађеност бодовног система ЕСПБ бодова са међународно акредитованим програмима,
- праћење и проверу исхода учења и стручности које добијају студенти када заврше студије и могућност запошљавања и даљег школовања,
- праћење и проверу радног оптерећења студената,
- остварену мобилност наставника и сарадника и кроз резултате студентских анкета.

Провера остварења квалитета студијског програма остварује се:

- редовним праћењем и провером циљева, структуре и садржине студијских програма,
- контролом извођења наставе,
- редовним праћењем и провером укупног радног оптерећења студената, односно радног оптерећења студената у савладавању појединих предмета,
- осавременивањем курикулума и обезбеђењем њихове упоредивости са курикулумима одговарајућих домаћих и страних високошколских установа,
- прикупљањем повратних информација о квалитету студијских програма од студената, као и унутрашњих и спољашњих корисника,
- на основу броја захтева за признавање страних високошколских исправа ради наставка школовања,
- на основу искуства студената који су учествовали у програмима размене студената са високошколским установама у иностранству и њихово поновно укључивање у студије на Факултету,
- путем разговора са студентима на часовима менторског рада или консултација,
- на основу извештаја о студентском вредновању квалитета студијских програма и сл.

Суштину провере квалитета студијског програма, пре свега чини провера очекиваних исхода учења, знања и вештина које студент треба да стекне.

Посебан вид провере квалитета студијског програма је успех који студенти који су завршили студијски програм покажу у пракси, што подразумева систематично прибављање повратних информација од послодаваца.

5.8 Учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета

Факултет обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма путем њиховог рада у оквиру Комисије за обезбеђење квалитета, као и учешћем у раду Наставно-научног већа о питањима релевантним за квалитет студијских програма.

Непосредно учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма обезбеђује се путем анкетирања које се спроводи на крају сваког семестра.

6.0 УПУТСТВА И ЗАПИСИ

6.1 Упутства

- Нема упутстава.

6.2 Записи

- Одлука Наставно – научног већа Факултета о формирању студијског програма (слободна форма).
- Одлука Наставно – научног већа Факултета (или декана Факултета) о формирању Комисије за израду предлога студијског програма (слободна форма).
- Студијски програм са свим елементима у складу са стандардима Акредитације у високом образовању (слободна форма).
- Одлука Наставно – научног већа Факултета о усвајању студијског програма (слободна форма).
- Одлука Сената Универзитета у Нишу о усвајању студијског програма (слободна форма).
- Одлука Комисије за акредитацију и проверу квалитета о акредитацији студијског програма.
- Извештај Комисије за обезбеђење квалитета о квалитативним и квантитативним показатељима квалитета студијских програма.

7.0 ПРИЛОЗИ

- Нема прилога.